

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 5/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetího (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Lukášom Polákom, Hlavná 137, Prešov, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2Tpo/9/2023-399 zo 4. apríla 2023 a konaniu, ktoré mu predchádzalo, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou z 2. októbra 2023 doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 6 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj čl. 9 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) uznesením krajského súdu č. k. 2Tpo/9/2023-399 zo 4. apríla 2023 a konaním, ktoré mu predchádzalo. Ďalej požaduje, aby bolo uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a listinných dôkazov predložených sťažovateľom, ako aj zo zadovážených dôkazov ústavným súdom vyplýva nasledujúci skutkový stav veci:

3. Uznesením vyšetrovateľky z 30. novembra 2020 bolo začaté trestné stíhanie pre dokonaný zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2, ods. 4 písm. a), ods. 5 písm. b) s poukazom na § 138 písm. b) a i), ako aj § 125 ods. 1, ale tiež pre dokonaný obzvlášť závažný zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a b), ods. 3 písm. a) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona.

4. Uznesením vyšetrovateľky z 13. septembra 2021 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 a ods. 4 písm. a)

s poukazom na § 138 písm. b) a na § 13 ods. 1, ako aj pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. a) s poukazom na § 138 písm. b) a na § 13 ods. 1 Trestného zákona, v oboch prípadoch v štádiu prípravy.

5. Sťažovateľ bol 13. septembra 2021 o 9.45 h zadržaný a na základe návrhu prokurátora z 15. septembra 2021 bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov sp. zn. 33Tp/80/2021 zo 16. septembra 2021 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2Tpo/27/2021 z 15. októbra 2021 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom lehota väzby začala plynúť 13. septembra 2021 o 9.45 h.

6. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 64/2022-15 zo 16. februára 2022 bola ústavná sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2Tpo/27/2021 z 15. októbra 2021 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

7. Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 33Tp/80/2021 zo 17. marca 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6Tpo/10/2022 z 23. marca 2022 bola lehota väzby v prípravnom konaní predĺžená do 13. novembra 2022, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

8. Uznesením vyšetrovateľky z 23. augusta 2022 bolo sťažovateľovi rozšírené obvinenie za pokračujúci zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona o ďalší čiastkový skutok, ale aj za ďalšiu totožnú trestnú činnosť, ako aj za prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona.

9. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 490/2022-17 z 25. augusta 2022 bola ústavná sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu krajského súdu č. k. 6Tpo/10/2022-178 z 23. marca 2022 odmietnutá sčasti ako neprípustná a sčasti ako zjavne neopodstatnená.

10. Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 33Tp/80/2021 z 20. októbra 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2Tpo/28/2022 z 10. novembra 2022 bola lehota väzby v prípravnom konaní predĺžená do 13. apríla 2023 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

11. Maximálna 19-mesačná lehota väzby v prípravnom konaní v zmysle § 76 ods. 7 písm. b) Trestného poriadku mala v prípade sťažovateľa uplynúť 13. apríla 2023.

12. Prokurátor požiadal sudcu pre prípravné konanie okresného súdu návrhom z 23. februára 2023 o nahradenie väzby sťažovateľa.

13. Zo zápisnice z 3. marca 2023 spísanej na okresnom súde pod sp. zn. 33Tp/80/2021 vyplýva, že sťažovateľ predložil vyjadrenie v písomnej podobe a na otázky prokurátora odmietol odpovedať. Z predloženého písomného vyjadrenia *inter alia* vyplýva, že v prípade nahradenia väzby a prepustenia na slobodu nebude ochotný podrobiť sa probačnému dohľadu, ale ani dodržiavať povinnosti a zákazy, ktoré prokurátor navrhuje uložiť. Je totiž presvedčený, že po poslednej novelizácii zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraňach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov už neexistuje u neho dôvod preventívnej väzby. Obhajca sťažovateľa (ktorý je totožný s jeho právnym zástupcom v konaní o ústavnej sťažnosti) zdôraznil, že z predchádzajúceho rozhodnutia o väzbe vyplýva pretrvávanie väzobného dôvodu

podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale aj nemožnosť nahradiť väzbu zákonom ustanovenou garanciou pri súčasnom konštatovaní zosilnenia podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, ktorá je sťažovateľovi kladená za vinu.

14. Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 33Tp/80/2021-311 z 3. marca 2023 bol návrh prokurátora na nahradenie väzby v celom rozsahu zamietnutý.

15. Uznesením krajského súdu č. k. 2Tpo/7/2023-337 zo 16. marca 2023 bolo na základe sťažnosti prokurátora uznesenie okresného súdu z 3. marca 2023 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušené a sudcovi pre prípravné konanie okresného súdu uložené, aby vo veci znova konal a rozhodol.

16. Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 33Tp/80/2021-358 z 21. marca 2023 bol návrh prokurátora znova zamietnutý.

17. Uznesením krajského súdu č. k. 2Tpo/9/2023-399 zo 4. apríla 2023 (proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje) doručeným obhajcovi sťažovateľa (podľa dátumovej pečiatky) 7. augusta 2023 bolo na základe sťažnosti prokurátora uznesenie okresného súdu sp. zn. 33Tp/80/2021 z 21. marca 2023 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušené v celom rozsahu. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol nad sťažovateľom nariadený dohľad probačného a mediačného úradníka a zároveň bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku mu bola uložená povinnosť oznámiť orgánom činným v trestnom konaní, resp. súdu každú zmenu miesta pobytu. Podľa § 82 ods. 1 písm. a), b), c), f), h), j) a k) Trestného poriadku mu boli uložené obmedzenia a povinnosti spočívajúce v zákaze vycestovania do zahraničia, zákaze osobne alebo sprostredkovane vykonávať činnosť spočívajúcu v obchodovaní so strelnými zbraňami a strelivom, vo výrobe, v úprave, vo vypožičaní, v prenájme a úschove strelných zbraní a streliva alebo akékoľvek iné činnosti nakladania so zbraňami a strelivom, v zákaze návštev priestorov vymenovaných obchodných spoločností, povinnosti dostaviť sa na každé predvolanie orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ako aj pred probačného a mediačného úradníka, zákaze kontaktu a styku s konkrétne označenými fyzickými osobami s výnimkou styku s nimi v rámci účasti na úkonoch trestného konania a napokon v povinnosti dostaviť sa pred probačného a mediačného úradníka 5. apríla 2023.

17.1. Krajský súd predovšetkým zvýraznil, že jeho prieskum bol zásadne ovplyvnený krátkosťou doby, ktorá uplynula od posledného rozhodovania o väzbe sťažovateľa uzneseniami okresného súdu z 20. októbra 2022 a krajského súdu z 10. novembra 2022 (predĺženie lehoty väzby do 13. apríla 2023), a podaním návrhu prokurátora na prepustenie sťažovateľa z väzby 24. februára 2023. Rovnako bol prieskum ovplyvnený aj sumou dôkazov, ktoré sa za toto krátke obdobie podarilo vyprodukovať.

17.2. Keďže návrh prokurátora na nahradenie väzby sťažovateľa zrozumiteľne a logicky nevysvetľuje, o aké konkrétne skutočnosti opiera záver o oslabení dôvodnosti podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti, resp. o oslabení obavy z danosti dôvodu preventívnej väzby, ako ťažiskové sa javilo vykonanie konfrontácie dôkazov produkovaných od posledného rozhodovania o väzbe v spojení s ich následným hodnotením.

17.3. V ďalšom krajský súd podrobne poukazuje na dôkazy vykonané po poslednom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, pričom ich zároveň hodnotí z pohľadu, či z nich vyplynuli zásadné nové

skutočnosti majúce vplyv na existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľom, resp. na existenciu dôvodu preventívnej väzby. Dospieva k záveru, že tieto dôkazy zjavne po obsahovej stránke bez rozumných pochybností dopĺňajú predchádzajúcu sumu dôkazov o dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľom, ale aj o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby, avšak z hľadiska dôkaznej váhy (hodnoty) týchto dôkazov tieto zásadne nezmenili postavenie sťažovateľa z pohľadu zosilnenia dôvodov, pre ktoré je proti nemu vedené trestné stíhanie.

17.4. Hodnotiac sumarizovanú komparáciu dôkazov produkovaných po poslednom predĺžení väzby sťažovateľa so stavom dokazovania pred jej predĺžením, krajský súd dospel k záveru, že žiadna zo skutočností napĺňajúcich sledovaný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bez rozumných pochybností nezanikla, a preto aj naďalej trvá obava, že sťažovateľ by v prípade prepustenia z väzby mohol pokračovať v páchaní stíhanej trestnej činnosti. Táto obava je však vývojom dokazovania ovplyvnená a zjavne stagnuje. Chýba podstatné doplnenie dôkazov na posúdenie dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa (konkrétne jej rozsahu), pretože právna pomoc zo Spolkovej republiky Nemecko, resp. Holandska nie je zrealizovaná, keďže sa čaká na poskytnutie tejto justičnej spolupráce.

17.5. Za danej dôkaznej situácie krajský súd konštatuje, že oba materiálne znaky väzby (existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľom a existencia dôvodu preventívnej väzby) zostali zjavne zachované, avšak iba v intenzite a význame, ktoré zodpovedali stavu pri poslednom predĺžení lehoty väzby, teda bez tzv. gradácie. Vedie to k záveru, podľa ktorého nebolo možné sťažovateľa ďalej (čo i len jeden deň navyše) obmedzovať na osobnej slobode a bolo namieste väzbu nahradiť miernejším opatrením umožňujúcim dosiahnuť účel trestného konania pri súčasnej rozumnej miere pravdepodobnosti, že nedôjde k eliminácii možnosti naplnenia dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

17.6. Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného, je krajský súd toho názoru, že vzhľadom na stagnujúcu intenzitu a rozsah dokazovania od posledného predĺženia väzby sťažovateľa obava z naplnenia sledovaných dôvodov väzby je nateraz oslabená do takej miery, že pri zachovaní proporcionality väzby je nutné nahradiť ju inými inštitútmi predpokladanými Trestným poriadkom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

18. Pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na nahradenie väzby sťažovateľa bolo povinnosťou všeobecných súdov skúmať, či naďalej trvá dôvod väzby, a argumentačne sa vysporiadať s tým, či sa nahradením väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím sťažovateľa do väzby.

19. Sťažovateľ počas výsluchu k návrhu prokurátora pred okresným súdom uviedol, že s nahradením väzby nesúhlasí, nehodlá sa podrobiť dohľadu probačného a mediačného úradníka a nesplní žiadne uložené povinnosti, resp. nedodrží žiadne uložené obmedzenia. Sudca pre prípravné konanie okresného súdu preto dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa účel sledovaný výkonom väzby nie je možné dosiahnuť uložením dohľadu, a to aj s prihliadnutím na osobu sťažovateľa a na prejednávaný prípad.

20. Krajský súd dospel k inému záveru ako sudca pre prípravné konanie okresného súdu, avšak bez toho, aby k splneniu materiálnych podmienok nahradenia väzby čokoľvek uviedol. Oprel sa výlučne o tvrdenie, že od posledného predĺženia väzby (od 10. novembra 2022) boli vykonané dôkazy, ktoré nemožno považovať za zásadné, čím malo dôjsť k stagnácii dokazovania s následkom, že sťažovateľ už nemohol byť naďalej obmedzovaný na osobnej slobode. Z takto formulovanej argumentácie krajského súdu objektívne nemožno vyčítať naplnenie materiálnej podmienky nevyhnutnej na nahradenie väzby, teda možnosť dosiahnutia účelu väzby prostriedkami upravenými v § 80 Trestného poriadku. Krajský súd teda nevysvetlil, prečo s prihliadnutím na osobu sťažovateľa a na prejednávany prípad možno účel väzby dosiahnuť aj dohľadom probačného a mediačného úradníka. Obmedzil sa len na všeobecné a paušálne konštatovanie splnenia tejto zákonom vyžadovanej podmienky. Argumentačný konštrukt použitý krajským súdom javí známky účelovej právnej ekvilibristiky. Vytvára podozrenie o vopred prijatom presvedčení, že väzbu sťažovateľa je nevyhnutné za akýchkoľvek okolností nahradiť, pretože inak hrozí, že bude prepustený z väzby bez akýchkoľvek obmedzení z dôvodu uplynutia jej celkovej lehoty. Vôbec neskúmal osobu sťažovateľa a povahu skutkov, z ktorých je obvinený, ale zoslabenú intenzitu dokazovania vyhodnotil ako nový (zákonom dovtedy neurčený) dôvod na nahradenie väzby. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu vo vzťahu k naplneniu podmienok nevyhnutných na nahradenie väzby nespĺňa kvalitatívne požiadavky kladené na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí, je nedostatočné, a preto arbitrárne.

21. Vo vzťahu k existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa krajský súd obmedzil len na konštatovanie, že tento väzobný dôvod nezanikol, avšak nevyhodnotil vykonané dôkazy vo vzťahu k pretrvávaniu dôvodu preventívnej väzby, čo znamená, že odôvodnenie je v tomto smere nedostatočné a arbitrárne.

22. Je potrebné poukázať na skoršie uznesenie krajského súdu č. k. 2Tpo/28/2022-252 z 10. novembra 2022, ktorým bolo potvrdené predĺženie väzby sťažovateľa do 13. apríla 2023 a v ktorom bol vyjadrený opačný právny názor, než aký zastáva krajský súd teraz.

23. Uznesenie krajského súdu č. k. 2Tpo/28/2022-252 z 10. novembra 2022 vypracoval ten istý predseda senátu, ktorý vydal uznesenie č. k. 2Tpo/9/2023-399 zo 4. apríla 2023.

24. S krajským súdom možno súhlasiť len v tom, že vykonané dokazovanie nezosilňuje podozrenie proti sťažovateľovi. Pritom však táto dôkazná „núdza“ existuje minimálne už od uplynutia základnej lehoty väzby, na čo sťažovateľ pri predlžovaní väzby opakovane poukazoval.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

25. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

26. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

27. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

28. Všetky uvedené ustanovenia *ratione materiae* poskytujú právo na súdnu ochranu (v dikcii ústavy a listiny), resp. právo na spravodlivé konanie (v dikcii dohovoru).

29. Článok 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa týkajú spravidla konania a rozhodovania vo veci samej. V danom prípade však nešlo o rozhodovanie vo veci samej, ale o rozhodovanie o väzbe (o jej ďalšom trvaní, resp. o jej nahradení). V prípade rozhodovania o väzbe práva vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru treba považovať za súčasť čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 646/2017, II. ÚS 111/2018, II. ÚS 564/2018, II. ÚS 301/2020).

30. Je preto zrejmé už na prvý pohľad, že k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v danej veci vôbec nemohlo dôjsť.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1 ústavy:

31. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobitná sloboda sa zaručuje.

32. Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

33. Ústavný súd už v uznesení č. k. II. ÚS 64/2022-15 zo 16. februára 2022, ktorým odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť ústavnú sťažnosť podanú sťažovateľom proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2Tpo/27/2021 z 15. októbra 2021 potvrdzujúcemu jeho vzatie do väzby (pozri bod 6) poukázal na vlastnú judikatúru k čl. 17 ods. 2 ústavy. Uviedol, že toto ustanovenie vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napr. právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by príslušný súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, **pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou** (pozri bod 10 citovaného uznesenia).

34. Napriek takto jasne vyjadrenému právnenému názoru ústavného súdu sťažovateľ namieta v súvislosti s jeho prepustením na slobodu v dôsledku nahradenia väzby menej prísnyimi obmedzeniami (bez akéhokoľvek vysvetlenia, resp. protiargumentácie) nie porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy, ale čl. 17 ods. 1 ústavy, hoci podľa vysloveného právneho názoru možnosť nahradenia väzby miernejšími opatreniami je *ratione materiae* súčasťou čl. 17 ods. 2 ústavy. Znamená to vo svojich dôsledkoch, že k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1 ústavy nemohlo dôjsť už na prvý pohľad (a to tým viac, že právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa tohto ustanovenia nemohlo byť porušené tým, že bol prepustený z väzby na slobodu).

III.3. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 1 dohovoru a čl. 9 ods. 1 paktu:

35. Ústavný súd sa osobitne vysporiadal aj so sťažovateľom formulovanou námietkou porušenia čl. 5 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 9 ods. 1 paktu napadnutým postupom a uznesením krajského súdu v kontexte argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti.

36. Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie osobnej slobody bolo zákonné a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody zároveň bolo v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou [k tomu pozri okrem judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvedenej v bode 27 aj Bozano v. Francúzsko, č. 9990/82, rozsudok ESLP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok Veľkej komory ESLP z 10. 6. 1996, bod 40; z novej judikatúry Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESLP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok ESLP z 12. 6. 2014, bod 121].

37. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie konkrétne ktorého práva podľa čl. 5 ods. 1 namieta. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

38. Podľa čl. 9 ods. 1 paktu každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikto nesmie byť svojvoľne zatknutý alebo zadržaný. Nikto nesmie byť pozbavený slobody okrem prípadov, keď sa tak stane na základe zákona a v zhode s konaním, ktoré ustanovuje zákon.

39. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, resp. čl. 9 ods. 1 paktu konštatuje, že ústavnou sťažnosťou bol napadnutý postup a uznesenie krajského súdu v konaní, v ktorom krajský súd rozhodoval o sťažnosti prokurátora proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu o návrhu prokurátora na nahradenie väzby sťažovateľa. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, resp. čl. 9 ods. 1 paktu sa však *ratione materiae* vzťahujú na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, resp. čl. 9 ods. 1 paktu je preto neopodstatnená už na prvý pohľad (m. m. napr. II. ÚS 100/2022). Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým postupom a uznesením krajského súdu na jednej strane a namietaným porušením čl. 5 ods. 1 dohovoru na strane druhej, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1

dohovoru, resp. čl. 9 ods. 1 paktu napadnutým postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu čl. 6 charty:

40. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva podľa čl. 6 charty napadnutým postupom a uznesením krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentuje odôvodnenie toho, v čom konkrétne by malo podľa jeho názoru porušenie tohto práva napadnutým postupom a uznesením krajského súdu spočívať a zároveň vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 6 charty v ústavnej sťažnosti úplne absentuje aj zdôvodnenie aplikovateľnosti tohto práva v predmetnej veci.

41. Ústavnému prieskumu tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa tak bráni argumentačná nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, v ktorej absentujú elementárne indicie svedčiace o opodstatnenosti tejto časti ústavnej sťažnosti. Ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, teda v tejto časti nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, keďže neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv [požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

42. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (úplná absencia, resp. ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia tejto časti ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti.

43. Ústavný súd z uvedených dôvodov ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie jeho práva podľa čl. 6 charty napadnutým postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

44. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k označenému čl. 6 charty konštatuje, že aj keď charta nemá podobu medzinárodnej zmluvy, členské štáty Európskej únie jej v čl. 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii priznali rovnakú právnu silu, akú má Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie. Ratifikáciou a vyhlásením Lisabonskej zmluvy vznikla fikcia ratifikácie a vyhlásenia aj samotnej charty, v dôsledku čoho spĺňa charta požiadavky vyplývajúce z čl. 127 ods. 1 ústavy na to, aby ústavný súd mohol rozhodovať o porušení základných práv, ktoré z nej vyplývajú. O porušení práv vyplývajúcich z charty však môže ústavný súd rozhodovať len vtedy, ak je daná pôsobnosť, resp. aplikovateľnosť charty (III. ÚS 55/2023).

45. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na čl. 51 ods. 1 charty, podľa ktorého ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie, ako aj na čl. 52 ods. 7 charty, podľa ktorého súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty. Z citovaných ustanovení charty vyplýva, že označený čl. 6 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88

Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor Európskej únie potvrdil svoju judikatúru týmto spôsobom: „Navyše je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37). Podľa názoru ústavného súdu, prihliadajúc na citované ustanovenia charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroj výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. V prípade členských štátov, teda aj Slovenskej republiky, je záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie. V prípade sťažovateľa krajský súd rozhodoval o jeho veci (o ďalšom trvaní väzby, resp. o jej nahradení) výlučne na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Únie, teda nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu Únie (rozsudok z 13. 7. 1989 vo veci Wachauf, Zb. 1989, s. 2609) alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchyliť od práva Únie (rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925) alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva Únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať (rozsudok z 25. 3. 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025), (m. m. II. ÚS 298/2022). Ani sťažovateľ pritom v rámci odôvodnenia svojej ústavnej sťažnosti nepreukázal aplikovateľnosť charty vo svojej trestnej veci, resp. (ako už ústavný súd poukázal) sa sťažovateľ v ústavnej sťažnosti otázkou aplikovateľnosti práva Únie vo svojej trestnej veci absolútne nezaoberal.

46. Vzhľadom na uvedené mohol ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Pri zhrnutí jednotlivých čiastkových záverov, ku ktorým ústavný súd v súvislosti s namietanými porušeniami práv dospel (pozri body 25 až 46), možno uzavrieť, že v danej veci neprichádzalo už na prvý pohľad do úvahy porušenie ani jedného z práv, ktorých porušenie sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2024

Peter Molnár
predseda senátu